

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิต นักศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 180 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. มาตรการคัดลอกตามสิ่งชี้นำ
2. มาตรการประเมินการวิจัย

1. มาตรการคัดลอกตามสิ่งชี้นำ

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนามาตรการคัดลอกตามสิ่งชี้นำร่วมกับ ภารดี ศิริสุทธิพัฒนา และรติรัตน์ ไวถนอมสัจย์ โดยคณะผู้วิจัยได้แปลมาตรการคัดลอกตามสิ่งชี้นำ Gudjonsson Suggestibility Scale 2 (Gudjonsson, 1997) และคำถามทั้งสิ้น 20 คำถาม จำนวน 1 ฉบับ และสร้างเรื่องราวและคำถามขึ้นใหม่ ตามแนวคิดของ Gudjonsson และ Clark (1986) คนละ 1 ฉบับ รวมมาตรการที่สร้างขึ้นใหม่จำนวน 3 ฉบับ ดังนั้นมาตรการที่ใช้ในการพัฒนาทั้งสิ้นรวมเป็นจำนวน 4 ฉบับ โดยขอเสนอการพัฒนามาตร Gudjonsson Suggestibility Scale 2 ที่นำมาแปลเป็นภาษาไทย และมาตรการคัดลอกตามสิ่งชี้นำที่พัฒนาโดย ขวัญจิตต์ นรากรพิจิตร ดังต่อไปนี้

1. มาตรการคัดลอกตามสิ่งชี้นำของ Gudjonsson ฉบับที่ 2 (GSS 2) คณะผู้วิจัยได้นำเรื่องสั้นและข้อคำถามจากมาตราแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยเพื่อดูความเหมาะสมของมาตรเมื่อนำมาใช้กับคนไทย โดยมาตรประกอบด้วยเรื่องสั้นที่มีความยาวของเรื่อง จำนวน 40 วลี และข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น คำถามชี้นำ 10 ข้อ และคำถามที่ให้ทางเลือกที่ผิด 5 ข้อ และคำถามไม่ชี้นำ 5 ข้อ

จากนั้นนำเรื่องราวและคำถาม 20 ข้อ ให้อาจารย์ ดร. อภิขญา ไชยวุฒิกภรณ์วานิช ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และนำมาตรการคัดลอกตามสิ่งชี้นำไปทดลองใช้กับนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 60 คน แบ่งเป็นเพศชายจำนวน 21 คน เพศหญิงจำนวน 39 คน มีอายุระหว่าง 18-26 ปี ($M = 20.67, SD = 1.70$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

จำนวน และร้อยละของเพศ อายุ คณะ และชั้นปีของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบมาตรการวัดการคล้ายตามสิ่ง
ชี้นำฉบับที่ 2 ที่นำมาแปลเป็นภาษาไทย

	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	21	35.00
หญิง	39	65.00
อายุ		
18 ปี	4	6.67
19 ปี	15	25.00
20 ปี	8	13.33
21 ปี	16	26.67
22 ปี	10	16.67
23 ปี	3	5.00
24 ปี	3	5.00
26ปี	1	1.67
ชั้นปี		
ชั้นปี 1	12	20.00
ชั้นปี 2	16	26.67
ชั้นปี 3	18	30.00
ชั้นปี 4	14	23.33
คณะ		
วิทยาศาสตร์	25	41.67
จิตวิทยา	16	26.67
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	5	8.33
นิเทศศาสตร์	2	3.33
สถาปัตยกรรมศาสตร์	2	3.33
สหเวชศาสตร์	2	3.33
อักษรศาสตร์	2	3.33
ครุศาสตร์	1	1.67

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	จำนวน	ร้อยละ
คณะ		
นิติศาสตร์	1	1.67
แพทยศาสตร์	1	1.67
รัฐศาสตร์	1	1.67
วิศวกรรมศาสตร์	1	1.67
ศิลปกรรมศาสตร์	1	1.67

การหาความเที่ยง (reliability) ของมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้้นำ โดยการนำคะแนนรวมของการยอมเชื่อตามคำถามชี้้นำครั้งที่ 1 (yield 1) ที่ได้จากข้อกระทงทั้ง 15 ข้อ มาวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา พบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของการยอมเชื่อตามคำถามชี้้นำครั้งที่ 1 (yield 1) เท่ากับ .78 นอกจากนี้ ได้ทดลองวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงกับคะแนนรวมข้ออื่น ๆ (Corrected Item-Total Correlation) ดังตารางในภาคผนวก ก

การหาความตรง (validity) ใช้วิธีการหาความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (construct validity) โดยหาสหสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามสิ่งชี้นำกับความจำ เนื่องจาก การคล้อยตามสิ่งชี้นำมีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางปัญญา (cognitive variables) โดยพบความสัมพันธ์ทางลบกับความจำและสติปัญญา (Gudjonsson, 1988b, 1991, 1997, 2003; Gudjonsson & Clare, 1995) ดังนั้น ผู้ที่มีความจำและสติปัญญาดีคล้อยตามสิ่งชี้นำได้ยากกว่าผู้ที่มีความจำและสติปัญญาไม่ดี นอกจากนี้ ความจำและความฉลาดก็มีสหสัมพันธ์กัน (Gudjonsson, 1988b) ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงนำคะแนนความจำมาหาสหสัมพันธ์กับคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำเพียงอย่างเดียว ไม่ได้นำมาหาสหสัมพันธ์กับคะแนนความฉลาดทางปัญญา (Intelligence Quotient I.Q.) เนื่องจากความจำและความฉลาดมีสหสัมพันธ์กันอยู่แล้ว โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างความจำซึ่งได้จากคะแนนการระลึกเรื่องราวที่ให้กลุ่มตัวอย่างได้ฟัง กับคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2 คะแนนการเปลี่ยนคำตอบ และคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม พบว่า คะแนนการระลึกโดยอิสระมีความสัมพันธ์ทางลบกับคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 คะแนนการการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2 คะแนนการเปลี่ยนคำตอบ และคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ -.50, -.49, -.31 และ -.47 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับ

2. มาตรการคัดลอกตามสิ่งชี้แนะที่พัฒนาโดย ขวัญจิตต์ นรากรพิจิตร ผู้วิจัยได้สร้างเรื่องสั้นขึ้นโดยให้มีความยาวของเรื่องจำนวน 40 วลี และสร้างข้อคำถามทั้งสิ้น 30 ข้อ แบ่งเป็นคำถามชี้แนะจำนวน 18 ข้อ คำถามที่ให้ทางเลือกที่ผิดจำนวน 7 ข้อ และคำถามไม่ชี้แนะ จำนวน 5 ข้อ

จากนั้นนำเรื่องราวและคำถาม ให้อาจารย์ ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิกมกรณวานิช ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาตรไปทดลองใช้กับนิสิตระดับปริญญาตรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 60 คน แบ่งเป็นเพศชาย 24 คน และเพศหญิง 36 คน ที่มีอายุระหว่าง 18-21 ปี ($M = 19.13, SD = .46$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

จำนวน และร้อยละของเพศ อายุ คณะ และชั้นปีของกลุ่มตัวอย่าง จากมาตรการคัดลอกตามสิ่งชี้แนะพัฒนาโดย ขวัญจิตต์ นรากรพิจิตร

	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	24	40.00
หญิง	36	60.00
อายุ		
18 ปี	20	33.33
19 ปี	24	40.00
20 ปี	11	18.33
21 ปี	5	8.33
ชั้นปี		
ชั้นปี 1	32	53.33
ชั้นปี 2	22	36.67
ชั้นปี 3	5	8.33
ชั้นปี 4	1	1.67
คณะ		
จิตวิทยา	18	30.00
นิเทศศาสตร์	16	26.67
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	8	13.33
วิทยาศาสตร์	8	13.33

ตารางที่ 3 (ต่อ)

	จำนวน	ร้อยละ
คณะ		
สหเวชศาสตร์	4	6.67
วิศวกรรมศาสตร์	2	3.33
นิติศาสตร์	1	1.67
แพทยศาสตร์	1	1.67
รัฐศาสตร์	1	1.67
อักษรศาสตร์	1	1.67

การหาความเที่ยง (reliability) โดยการนำคะแนนรวมของการยอมเชื่อตามคำถามชั้นนำครั้งที่ 1 (yield 1) ที่ได้จากข้อคำถามที่เป็นคำถามชั้นนำทั้งหมดมารวมกัน ส่วนข้อคำถามที่ไม่ชั้นนำนั้นไม่นำมารวมในส่วนนี้เนื่องจากเป็นข้อคำถามที่สร้างขึ้นมาเพื่อทำให้การวัดความทรงจำมีความสมจริง จากนั้นจึงหาอำนาจจำแนกโดยการจัดกลุ่มผู้ที่ได้คะแนนรวมการยอมเชื่อตามคำถามชั้นนำครั้งที่ 1 ที่ต่ำกว่าหรือเท่ากับคะแนนที่เปอร์เซนไทล์ที่ 27 เป็นกลุ่มต่ำและผู้ที่ได้คะแนนรวมที่สูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนที่เปอร์เซนไทล์ที่ 73 เป็นกลุ่มสูง จากนั้นเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายชื่อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ พบว่ากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีคะแนนเฉลี่ยของข้อคำถามทั้งหมด 16 ข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัดข้อกระทงออก 9 ข้อ จากนั้นจึงนำข้อกระทงทั้ง 16 ข้อไปวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงกับคะแนนรวมข้ออื่น ๆ (Corrected Item-Total Correlation) จำนวน 2 ครั้ง พบว่าครั้งที่ 1 มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชั้นนำครั้งที่ 1 เท่ากับ .81 โดยคำถามชั้นนำไม่ผ่านการคัดข้อกระทง จำนวน 2 ข้อ อย่างไรก็ตาม ในการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงกับคะแนนรวมข้ออื่น ๆ ครั้งที่ 2 ยังคงคำถามชั้นนำ 2 ข้อนี้ไว้ แล้วตัดคำถามที่ให้ทางเลือกที่ผิดจำนวน 1 ข้อออก เพื่อคงสัดส่วนของข้อกระทงในประเภทของคำถามแต่ละประเภท ให้ใกล้เคียงกับมาตรฐานของ Gudjonsson มากที่สุด และพบว่าค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชั้นนำครั้งที่ 1 เท่ากับ .80 ดังตารางในภาคผนวก ก

การหาความตรง (validity) โดยนำมาตรฐานการคล้อยตามสิ่งชั้นนำมาหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการระลึกโดยอิสระกับคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชั้นนำครั้งที่ 1 การยอมเชื่อตามคำถามชั้นนำครั้งที่ 2 การเปลี่ยนคำตอบ และการคล้อยตามสิ่งชั้นนำโดยรวม ซึ่งพบว่าคะแนนการระลึกโดยอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชั้นนำครั้งที่ 1 คะแนนการยอมเชื่อตาม

คำถามชี้้นำครั้งที่ 2 คะแนนการเปลี่ยนคำตอบ และคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้้นำโดยรวม โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ $-.16$, $-.14$, $-.03$ และ $-.14$ ตามลำดับ

จากนั้นจึงนำมาตรวจวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำทั้ง 4 ฉบับ มาเปรียบเทียบโดยพิจารณาความเที่ยงและความตรงร่วมกัน เพื่อเลือกใช้มาตรวจวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำที่ดีที่สุดเพียง 1 ฉบับ มาใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

เมื่อพิจารณาจำนวนข้อกระทงของมาตรวจวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำที่พัฒนาโดยขวัญจิตต์ ภารดี และรติรัตน์ มีจำนวนข้อกระทงของข้อคำถามแต่ละประเภทจำนวนเท่ากัน ได้แก่ คำถามชี้นำ จำนวน 9 ข้อ คำถามแบบให้ทางเลือกที่ผิด จำนวน 6 ข้อ และคำถามไม่ชี้นำ จำนวน 5 ข้อ ดังตารางในภาคผนวก ก

จากนั้น พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 พบว่า ค่าอัลฟาจากมาตรวจวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำของ Gudjonsson ฉบับที่ 2 ดั้งเดิม เท่ากับ $.87$ ค่าอัลฟาจากมาตรวจวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำของ Gudjonsson ฉบับที่ 2 ที่แปลเป็นภาษาไทย เท่ากับ $.78$ ค่าอัลฟาจากมาตรวจวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำพัฒนาโดย ขวัญจิตต์ เท่ากับ $.80$ ค่าอัลฟาจากมาตรวจวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำพัฒนาโดย ภารดี เท่ากับ $.81$ และค่าอัลฟาจากมาตรวจวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำพัฒนาโดย รติรัตน์ เท่ากับ $.78$ ดังตารางในภาคผนวก ก

และเมื่อพิจารณาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการระลึกโดยอิสระกับคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 คะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2 คะแนนการเปลี่ยนคำตอบ และคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม พบว่า คะแนนการระลึกโดยอิสระที่ได้จากมาตรวจวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำของ Gudjonsson ฉบับที่ 2 ที่แปลเป็นภาษาไทย มีความสัมพันธ์ทางลบกับคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 คะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2 คะแนนการเปลี่ยนคำตอบ และคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ $-.50$, $-.49$, $-.31$ และ $-.47$ ตามลำดับ ส่วนมาตรวจวัดการคล้อยตาม สิ่งชี้นำสร้างโดย ขวัญจิตต์ พบว่าคะแนนการระลึกโดยอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 คะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2 คะแนนการเปลี่ยนคำตอบ และคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ $-.16$, $-.14$, $-.03$ และ $-.14$ ตามลำดับ มาตรวจวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ สร้างโดย ภารดี พบว่า คะแนนการระลึกโดยอิสระมีความสัมพันธ์ทางลบกับคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 คะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2 และคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ $-.27$, $-.28$ และ $-.34$ ตามลำดับ แต่ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับคะแนนการเปลี่ยนคำตอบ ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ $-.20$ และมาตรวจวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ สร้างโดย รติรัตน์

พบว่า คะแนนการระลึกโดยอิสระมีความสัมพันธ์ทางลบกับคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้้นำครั้งที่ 1 คะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2 และคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ $-.46$, $-.45$ และ $-.39$ ตามลำดับ แต่ไม่พบว่ามี ความสัมพันธ์กับคะแนนการเปลี่ยนคำตอบ ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ $.02$ ดังตารางในภาคผนวก ก

จากการพิจารณามาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำทั้งหมดจึงพบว่า มาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำที่สร้างโดย ภารดี ศิริสุทธิพัฒนา มีความเหมาะสมเนื่องด้วยมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาสูงที่สุดเมื่อเทียบกับมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำอื่น และพบความสัมพันธ์ทางลบระหว่างคะแนนการระลึกโดยอิสระกับคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 คะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2 และคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม

นอกจากนี้ นำมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำที่สร้างโดย ภารดี ศิริสุทธิพัฒนา มาหาความเที่ยงอีกครั้งหนึ่ง โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของการให้คะแนนระหว่างผู้ให้คะแนน (inter-rater reliability) จำนวน 3 คน จากข้อมูลที่ได้จากมาตร ได้แก่ คะแนนการระลึกโดยอิสระ คะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2 การเปลี่ยนคำตอบ และการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของการให้คะแนนของผู้ให้คะแนนทั้ง 3 คน เท่ากับ $.94$, 1.00 , 1.00 และ 1.00 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าการให้คะแนนของผู้ให้คะแนนทั้ง 3 คน มีความสอดคล้องกันในระดับสูง

2. มาตรฐานประเมินการวิจัย

มาตรฐานประเมินการวิจัย ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 3 ข้อ โดยมีรายละเอียดและวัตถุประสงค์ ดังนี้

ข้อคำถามที่ 1 จัดทำขึ้นเพื่อตรวจสอบการจำกัดกระทำทำที่ของผู้ชกถาม ว่าผู้ร่วมการทดลองรับรู้ทำที่ของผู้ชกถามตรงตามเงื่อนไขที่กำหนดหรือไม่ โดยถามว่า "ท่านคิดว่าผู้ที่สัมภาษณ์ท่านมีลักษณะตรงกับข้อใดมากที่สุด" โดยเลือกตอบจากตัวเลือก 4 ตัวเลือก ได้แก่ เป็นมิตร เป็นทางการ ไม่เป็นมิตร และอื่นๆโปรดระบุ

ข้อคำถามที่ 2 ให้ผู้ร่วมการทดลองตอบว่ารู้สึกต่อผู้ชกถามอย่างไร โดยให้เลือกตอบจากตัวเลือก 6 ตัวเลือก ได้แก่ สนุก โกรธ ผ่อนคลาย กลัว เจ็บๆ และอื่นๆโปรดระบุ และรู้สึกเช่นนี้เพราะเหตุใด เนื่องจาก จากงานวิจัยของ Gudjonsson (1989 อ้างถึงใน Gudjonsson, 1991) ศึกษาการคล้อยตามสิ่งชี้นำกับความไว้วางใจ โดยพบความสัมพันธ์ทางลบระหว่างการคล้อยตามสิ่งชี้นำกับพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงความโกรธ ดังนั้น ในเงื่อนไขผู้ชกถามแบบไม่เป็นมิตรอาจทำให้ผู้ร่วมการทดลอง

เกิดความโกรธได้ และอาจทำให้มีการคล้อยตามสิ่งซึ่งนำในระดับต่ำได้ ซึ่งตรงข้ามกับแนวทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงต้องการตรวจสอบว่า หากผู้ร่วมการทดลองเกิดความโกรธแล้วจะส่งผลแตกต่างจากผู้ที่ไม่เกิดความโกรธหรือไม่

ข้อคำถามที่ 3 ให้ผู้ร่วมการทดลองตอบว่าขณะเข้าร่วมการทดลอง อยากให้มีเพื่อนอยู่ด้วยหรือไม่อยากให้มีเพื่อนอยู่ด้วย เพราะเหตุใด เนื่องจาก โดยทั่วไปแล้วบุคคลน่าจะต้องการได้รับการสนับสนุนทางสังคมในสถานการณ์ที่ตนไม่เคยเผชิญในสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอน หรือมีความกดดันมากกว่าที่จะไม่ต้องการการสนับสนุนทางสังคม อย่างไรก็ตาม หากบุคคลไม่ต้องการการสนับสนุนทางสังคมอาจเนื่องมาจากบุคคลหวั่นการประเมิน (evaluation apprehension) จากเพื่อนว่าเป็นที่ยอมรับ หรือไม่เป็นที่ยอมรับ (Cottrell, 1972) เมื่อบุคคลได้รับการบอกคำตอบผิดจำนวนมาก อาจทำให้บุคคลต้องการแก้ไขให้ถูกต้อง รวมถึง เมื่อบุคคลเกิดการหวั่นการประเมินยิ่งทำให้เกิดความกดดันในกระบวนการซักถามมากขึ้น อาจขาดสมาธิในการพิจารณาเรื่องราว และคำถาม และเปลี่ยนคำตอบไปตามที่ถูกชี้นำซึ่งตนคิดว่าทำให้คำตอบถูกต้องมากขึ้น การที่มีเพื่อนอยู่ด้วยจึงอาจยิ่งทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนคำตอบมากขึ้น หรือคล้อยตามสิ่งซึ่งนำมากขึ้นก็เป็นได้ จึงต้องการตรวจสอบว่า ผู้ที่ระบุว่าไม่อยากให้มีเพื่อนอยู่ในการทดลองด้วยนั้นมีความแตกต่างกับผู้ระบุว่าอยากให้มีเพื่อนอยู่ด้วยหรือไม่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. สุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้าทำการทดลอง โดยได้รับการซักถามจากผู้ซักถามเงื่อนไขใดเงื่อนไขหนึ่งได้แก่ เป็นมิตร เป็นทางการ และไม่เป็นมิตร และการที่มีผู้ที่ไว้วางใจอยู่ด้วย เงื่อนไขใดเงื่อนไขหนึ่งได้แก่ เข้าทำการทดลองเพียงลำพัง และเข้าทำการทดลองโดยให้เพื่อนสนิทเข้าไปนั่งอยู่ด้วยตลอดการทดลอง โดยระบุให้นั่งทางด้านหลังของผู้ร่วมการทดลอง นั่งฟังเพียงอย่างเดียว และไม่ให้กระทำการใดๆ รวมเงื่อนไขทั้งสิ้น 6 เงื่อนไข เงื่อนไขละ 30 คน โดยมีสัดส่วนของเพศชาย และเพศหญิง เงื่อนไขเท่าๆกัน ดังนี้

- 1). ผู้ซักถามทำที่เป็นมิตรและมีผู้ที่ไว้วางใจ
- 2). ผู้ซักถามทำที่เป็นมิตรและไม่มีผู้ที่ไว้วางใจ
- 3). ผู้ซักถามทำที่เป็นทางการและมีผู้ที่ไว้วางใจ
- 4). ผู้ซักถามทำที่เป็นทางการและไม่มีผู้ที่ไว้วางใจ
- 5). ผู้ซักถามทำที่ไม่เป็นมิตรและมีผู้ที่ไว้วางใจ
- 6). ผู้ซักถามทำที่ไม่เป็นมิตรและไม่มีผู้ที่ไว้วางใจ

2. ให้ผู้ร่วมการทดลองฟังเรื่องราว
3. ให้ผู้ร่วมการทดลองระลึกความจำเกี่ยวกับเหตุการณ์ทั้งหมดเท่าที่จำได้ในทันที (immediately recall)
4. ให้ผู้ร่วมการทดลองตอบมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ
5. ให้ข้อมูลป้อนกลับทางลบแก่ผู้ร่วมการทดลอง โดยกล่าวว่า มีข้อผิดพลาดจำนวนมาก และให้ตอบใหม่อีกครั้งเพื่อทำให้ถูกต้องมากขึ้น
6. ให้ผู้ร่วมการทดลองตอบมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะอีกครั้งหนึ่ง
7. เมื่อจบการทดลอง ให้ผู้ร่วมการทดลองทำมาตราประเมินการวิจัย
8. ผู้วิจัยเฉลยวัตถุประสงค์ของการวิจัย

กิริยาท่าทาง และบทสนทนาของผู้ซักถามในขั้นตอนการทดลอง

1. เริ่มการทดลอง ผู้ซักถามกล่าวทักทาย และเกริ่นนำเข้าสู่การทดลอง

ตารางที่ 4

บทสนทนา และกิริยาท่าทางเมื่อเริ่มการทดลอง

ผู้ซักถาม	บทสนทนา	กิริยาท่าทาง
เป็นมิตร	สวัสดีครับ พี่ชื่อ..(ชื่อเล่น)..นะ น้องชื่ออะไร อยู่คณะอะไร ครับ พี่รบกวนเวลาแป๊บหนึ่งนะ น้อง..(ชื่อเล่น)..เดี๋ยวพี่จะให้ฟังเรื่องราว ตั้งใจฟังดีๆนะ เพราะเดี๋ยวจบแล้ว พี่จะทดสอบความทรงจำของน้อง	ยืนรอผู้ร่วมการทดลองตรงประตูห้อง แล้วเดินไปนั่งที่ที่จัดไว้พร้อมกัน
เป็นทางการ	สวัสดีครับ ผมชื่อ..(ชื่อจริง)..ขอทราบชื่อด้วยครับ... คุณ..(ชื่อจริง)..ต่อไปนี่ผมจะให้ฟังเรื่องราว โปรดตั้งใจฟัง นะครับ เพราะเมื่อฟังจบแล้ว จะมีการทดสอบความทรง จำ	นั่งอยู่ที่โต๊ะ เมื่อผู้ร่วมการทดลองเข้าห้อง มา ลูกขึ้นยืน เหยยมือไปยังเก้าอี้ ให้ผู้ร่วม การทดลองนั่ง แล้วก็นั่งลง
ไม่เป็นมิตร	ผมจะให้คุณฟังเรื่องราว ขอให้ตั้งใจฟังด้วย เมื่อฟังจบแล้ว จะมีการทดสอบความทรงจำ	นั่งอยู่ที่โต๊ะ ไม่แสดงพฤติกรรมใดๆ โดย ปล่อยให้ผู้ร่วมการทดลองนั่งลงเอง

2. ผู้ร่วมการทดลองฟังเรื่องราว

ตารางที่ 5

บทสนทนา และกิริยาท่าทางเมื่อผู้ร่วมการทดลองฟังเรื่องราว

ผู้ซักถาม	บทสนทนา	กิริยาท่าทาง
เป็นมิตร	-	นั่งสบายๆ เอนหลังฟังหนักแก้อื้อ
เป็นทางการ	-	นั่งนิ่ง ตัวตรง
ไม่เป็นมิตร	-	นั่งกอดอก

3. ผู้ซักถามกล่าวให้ผู้ร่วมการทดลองระลึกความจำ

ตารางที่ 6

บทสนทนา และกิริยาท่าทางเมื่อผู้ซักถามกล่าวให้ผู้ร่วมการทดลองระลึกความจำ

ผู้ซักถาม	บทสนทนา	กิริยาท่าทาง
เป็นมิตร	น้อง..(ชื่อเล่น)..ช่วยเขียนเรื่องราวเท่าที่น้องจำได้ด้วยครับ	นั่งสบายๆ เอนหลังฟังหนักแก้อื้อ
เป็นทางการ	คุณ..(ชื่อจริง)..ครับ กรุณาเขียนเรื่องราวเท่าที่คุณจำได้	นั่งนิ่ง ตัวตรง
ไม่เป็นมิตร	เขียนเรื่องเท่าที่คุณจำได้ด้วย	นั่งกอดอก ใช้ปากกาเคาะโต๊ะ

4. ผู้ซักถามกล่าวให้ผู้ร่วมการทดลองตอบคำถาม

ตารางที่ 7

บทสนทนา และกิริยาท่าทางเมื่อผู้ซักถามกล่าวให้ผู้ร่วมการทดลองตอบคำถาม

ผู้ซักถาม	บทสนทนา	กิริยาท่าทาง
เป็นมิตร	เดี๋ยวที่จะถามคำถามจากเรื่องนะ พยายามตอบให้ถูกต้องนะครับ	นั่งสบายๆ เอนหลังฟังหนักแก้อื้อ
เป็นทางการ	ต่อไปนี่ผมจะถามคำถามจากเรื่องนะครับ พยายามตอบให้ถูกต้องด้วยนะครับ	นั่งนิ่ง ตัวตรง
ไม่เป็นมิตร	ต่อไปเป็นคำถามจากเรื่อง พยายามตอบให้ถูกต้องด้วย	นั่งกอดอก ใช้ปากกาเคาะโต๊ะ

5. ตามคำถาม 20 คำถาม

ตารางที่ 8

บทสนทนา และกิริยาท่าทางเมื่อผู้ซักถามถามคำถาม

ผู้ซักถาม	บทสนทนา	กิริยาท่าทาง
เป็นมิตร	-	นั่งสบายๆ เอนหลังพิงพนักเก้าอี้
เป็นทางการ	-	นั่งนิ่ง ตัวตรง
ไม่เป็นมิตร	-	นั่งกอดอก

6. ผู้ซักถามให้ข้อมูลป้อนกลับทางลบ

ตารางที่ 9

บทสนทนา และกิริยาท่าทางเมื่อผู้ซักถามให้ข้อมูลป้อนกลับทางลบ

ผู้ซักถาม	บทสนทนา	กิริยาท่าทาง
เป็นมิตร	น้องตอบผิดเยอะเลยนะเนี่ย เดียวพี่จะให้ตอบใหม่อีกครั้งนะ พยายามตอบให้ถูกมากขึ้นนะ	นั่งสบายๆ เอนหลังพิงพนักเก้าอี้
เป็นทางการ	คุณตอบคำถามผิดมากที่เดี๋ยวนะครับ ผมจะให้คำตอบใหม่ พยายามตอบให้ถูกต้องมากขึ้นด้วยนะครับ	นั่งนิ่ง ตัวตรง
ไม่เป็นมิตร	ทำไมคุณถึงตอบผิดเยอะขนาดนี้ ตั้งใจทำน้อยสิครับ ผมจะให้โอกาสอีกที ถ้ายังตอบผิดอีกก็จะเสียเวลากันอยู่อย่างนี้แหละ พยายามให้มากกว่านี้นะ	นั่งสั่นหน้า ใช้ปากกาชี้ไปทางผู้ร่วมการทดลอง

7. ตามคำถาม 20 คำถามอีกครั้งหนึ่ง

ตารางที่ 10

บทสนทนา และกิริยาท่าทางเมื่อผู้ซักถามถามคำถามอีกครั้งหนึ่ง

ผู้ซักถาม	บทสนทนา	กิริยาท่าทาง
เป็นมิตร	-	นั่งสบายๆ เอนหลังพิงพนักเก้าอี้
เป็นทางการ	-	นั่งนิ่ง ตัวตรง
ไม่เป็นมิตร	-	นั่งกอดอก

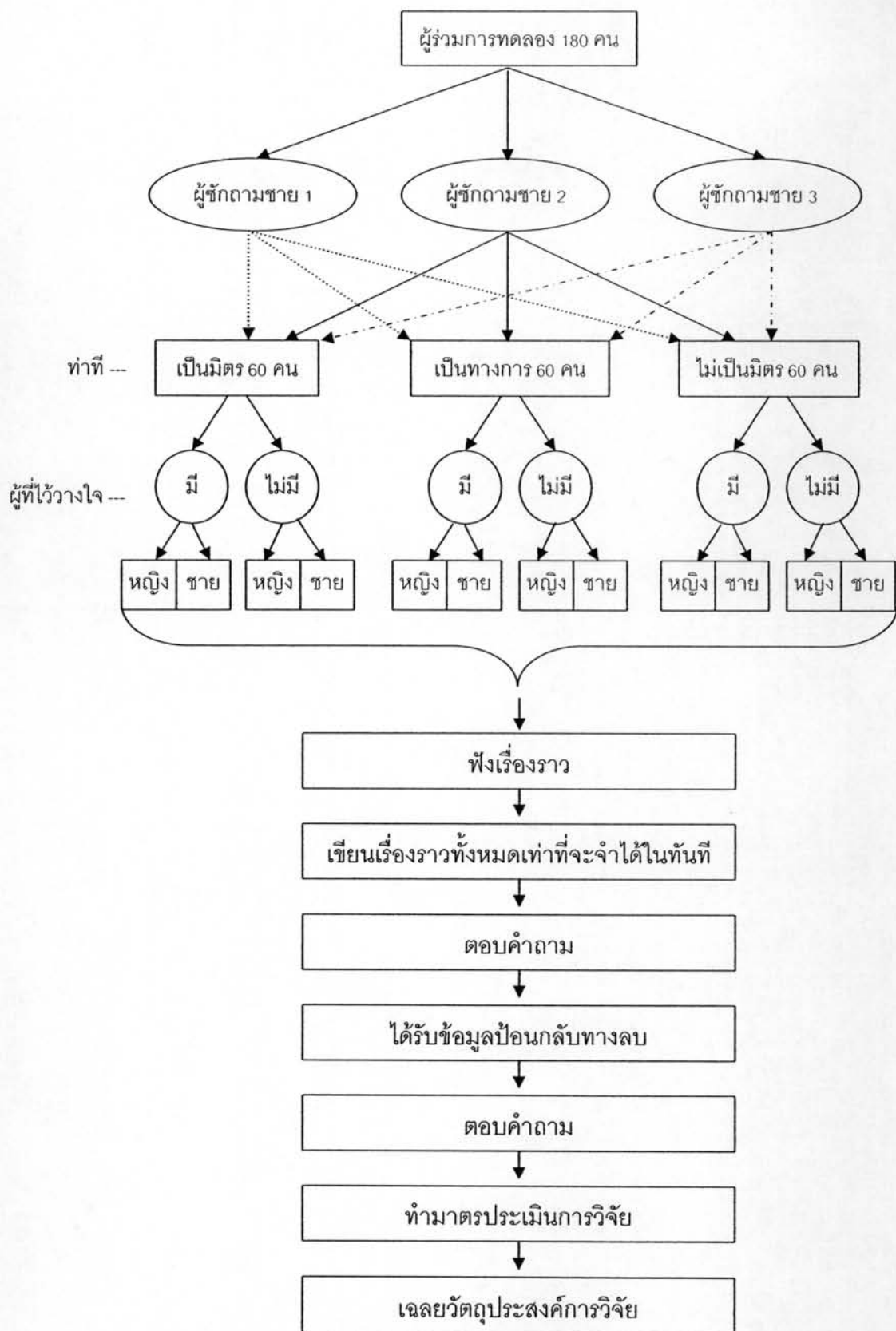
8. ผู้ซักถามกล่าวจบการทดลองและกล่าวลา

ตารางที่ 11

บทสนทนา และกิริยาท่าทางเมื่อผู้ซักถามกล่าวจบการทดลองและกล่าวลา

ผู้ซักถาม	บทสนทนา	กิริยาท่าทาง
เป็นมิตร	เอาล่ะ การทดสอบจบแล้ว ขอบใจน้อง..(ชื่อเล่น)..มาก นะครับ โชคดีนะ สวัสดีครับ	ลุกขึ้นยืน แล้วเดินไปส่งผู้ร่วมการทดลอง หน้าห้อง
เป็นทางการ	ก็จบการทดสอบเพียงเท่านั้นนะครับ ขอขอบคุณ..(ชื่อจริง)..มากนะครับ สวัสดีครับ	ลุกขึ้นยืน เมื่อผู้ร่วมการทดลองลุกไป ก็นั่งลง
ไม่เป็นมิตร	จบการทดลองแล้ว สำหรับวันนี้พอแค่นี้ สวัสดีครับ	นั่งเฉย ให้ผู้ร่วมการทดลองลุกออกไปเอง

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลสรุปเป็นภาพได้ ดังนี้

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) 3 (ท่าทางของผู้ชกถาม: เป็นมิตร/เป็นทางการ/ไม่เป็นมิตร) \times 2 (การมีผู้ที่ไว้วางใจอยู่ด้วย: มีผู้ที่ไว้วางใจ/ ไม่มีผู้ที่ไว้วางใจ) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อทดสอบสมมติฐานทั้ง 5 ข้อ